

SVL

Studera för en bättre morgondag

Finlands studentkårers förbunds politiska policydokument

Innehåll

Innehåll	2
Inledning	3
Värderingar	4
Samhället	5
Finland som välfärdsstat	5
Ett jämlikt arbetsliv	6
Ett klimatvänligt och hållbart samhälle	9
Universitetet	13
Det finländska bildningsuniversitetet	13
Utbildningsvägar och jämlikhet inom utbildning	15
Smidiga studiearrangemang och studieförmåga	21
Högskolesystemet och examina	25
Universitetsstuderanden	29
Vettig inkomst för studerande	29
Studentluncher och måltidsstöd	32
Högklassiga studentbostäder till rimliga priser	32
Studerandehälsovården, SHVS och välfärdsområdena	34

Inledning

Finlands studentkårers förbund arbetar med politiskt påverkansarbete för studerande, för det finska samhället och för en bättre värld. Det här dokumentet definierar riktningen för FSF:s verksamhet och har förbundets värderingar som utgångspunkt. FSF:s mål är att försvara bildningen, vara en föregångare samt att bygga en internationell och jämlik värld. Förbundets styrelse och personal är ålagda att följa policyn i sitt arbete.

Vi har grupperat de viktigaste frågorna för FSF:s påverkansarbete under tre teman: universitetet, samhället och universitetsstuderanden. Varje avsnitt inleds med en beskrivning av vad FSF vill uppnå med sitt påverkansarbete. Utöver beskrivningen av målbilden så definierar policydokumentet även konkreta mål för intressebevakningen. Genom att uppnå de målen närmar vi oss visionen.

Policydokumentet är i kraft tills vidare. Styrelsen eller medlemskårerna kan ta initiativ till att ändra policyn. Målbilden är avsedd att vara en hållbar och långvarig målsättning. Målsättningarna för intressebevakningen lever i sin tur över tid och uppdateras då det politiska läget förutsätter det.

Utöver att policydokumentet strategiskt styr den intressebevakning som studentrörelsen – som utgörs av studentkårerna och FSF – utför så är det även en definition av oss. Studerande ska stärka sin position som byggare av det framtida Finland. Studentrörelsen behöver ha en kontinuerlig beredskap att själv utvecklas för att kunna utveckla världen omkring oss. Målet för studentkårerna och FSF är att komma studerandena närmare och att arbeta för studerandena, så att de i sin tur under sin studietid och efter att de tagit sin examen kan bygga en bättre framtid.

Värderingar

De viktigaste frågorna för FSF är bildning, föregångarskap, internationalism och jämlikhet. De här värderingarna utgör en stabil grund för vår verksamhet och är de som såväl det dagliga arbetet som mer långsiktig intressebevakning bygger på.

FSF

- talar passionerat för **bildning**.
  - Bildning innebär att ha ett öppet sinne och förmågan att lyssna, skapa, att lära sig och att förstå. Utbildning och studentaktivism är en väsentlig del av ett bildningsideal som konstant lever.
- är en modig **föregångare**.
  - Att vara en föregångare innebär att utmana det gamla och skapa nytt. Studerande bygger fördomsfritt en bättre morgondag.
- arbetar för vidsträckt **internationalisering**.
  - Den akademiska gemenskapen för samman människor över gränser. För att samhället genuint ska vara internationellt förutsätter det mångfald och att utan diskriminering möta kulturer.
- står upp för **jämlikhet**.
  - Jämlikhet är grunden till ett starkt och välmående samhälle. Alla ska ha lika rättigheter och möjligheter att förverkliga sig själv och påverka sin gemenskap enligt egen förmåga oavsett bakgrund. FSF är därmed en feministisk och antirasistisk organisation.
- bygger en **hållbar** framtid.
  - Hållbarhetsvärden genomsyrar hela vår organisation. Det handlar om ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet. Vi påverkar starkt för att motarbeta klimat- och biodiversitetskrisen samt andra klimatproblem i vår egen verksamhet och i samhället. Social och kulturell hållbarhet möjliggör en mänsklig, fri och etisk verksamhet för individen och gemenskapen i dag och i framtiden och säkerställer att kulturerna bevaras och utvecklas från en generation till en annan. Ekonomisk hållbarhet säkrar framtiden såväl för vår verksamhet som, ur ett bredare perspektiv, för den finska välfärdsstaten.

Samhället

Finland som välfärdsstat

Den finska välfärdsstaten grundar sig på en omfattande socialförsäkring som omfattar alla medborgare, samt på offentligt finansierade välfärdstjänster. Välfärdstjänsterna skyddar och stöder medborgarna då deras livssituation förändras, till exempel till följd av arbetslöshet, att bilda familj, sjukdom, eller någon annan plötslig förändring. Ingens välbefinnande eller utkomst får vara beroende av välgörenhet och får inte påverkas av individens kön, etniska bakgrund, nationalitet, sexuella läggning, politiska åsikter, funktionshinder eller andra personliga egenskaper. Välfärdsstatens tjänster och inkomstöverföringar ska i första hand finansieras genom skatter och allmänna försäkringsavgifter.

Beskattningen ska vara socialt rättvis, omfattande och jämna ut inkomstskillnader. De som drar den största ekonomiska nyttan av högre utbildning deltar i att finansiera välfärdsstaten genom en progressiv beskattning. Beskattningen samt företags- och energistöd ska styra till konsumtion och produktion som är hållbara socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Kampen mot den grå ekonomin och skatteflykt ska anslås tillräckliga resurser. Aggressiv skatteplanering ska motarbetas genom lagstiftning. Finland ska vara i främsta ledet för att främja globalt ansvarstagande och utvecklingssamarbete. Finlands anslag för utvecklingssamarbete måste höjas till 0,7 procent av bruttonationalprodukten. Och andra kostnader som på ett konstgjort sätt höjer budgeten för utvecklingssamarbete. Medlen ska allokteras så att även medborgarorganisationer kan använda dem. Ett centralt tema i utvecklingspolitiska program ska vara utbildning. Finland ska verkställa de målsättningar för hållbar utveckling som FN satt upp och som definieras i resolutionen Agenda 2030. Agenda 2030 bör också synas brett i Finlands statsbudget. Finland ska förbinda sig till att effektivt implementera klimatlagen och till betydande utsläppsminskningar.

Samhället ska vara fritt från diskriminering och främja jämlikhet. Rasism och ojämlikhet får inte tolereras och aktiva åtgärder ska tas mot sådant. Ett jämlikt samhälle bygger på att vi är medvetna om normer och strukturer som påverkar hur människor agerar. Människor ska ha lika möjligheter att förverkliga sig, oberoende av etnisk, socioekonomisk eller personlig bakgrund, övertygelse, fysisk eller psykisk funktion, kön eller sexuell läggning.

Internationalism och kulturell mångfald ska värdesättas som centrala element av den finländska välfärdsstaten. Finland har inte råd att stänga sina gränser för internationella experter, tvärtom måste vi hjälpa dem att finna sig till rätta i Finland.

Finland ska vara aktivt inom Europeiska unionen. Europeiska värderingar, såsom fri mobilitet och rättsstatsprincipen, är centrala för vår identitet. Den Europeiska unionen måste bära sitt

ansvar då antalet asylsökande ökar och satsar på ett unionomfattande effektivt system för mottagande och att utveckla integrering. Europeiska unionen ska vara en föregångare inom den internationella klimatpolitiken. Finland påverkar aktivt den social- och utbildningspolitik som bedrivs inom Europeiska unionen. Medlemsstaterna ska även framöver ha befogenheterna inom de här ämnesområdena, i enlighet med närhetsprincipen. EU:s institutioner har en viktig roll i att främja utbildning som en grundläggande rättighet och som en kollektiv vara. FSF lobbar inom EU både självständigt och i samarbete med European Students' Union (ESU) och andra intressegrupper.

Ett jämlikt arbetsliv

Det ska gå att flexibelt kombinera studier och arbetsliv när den studerande själv väljer detta. Ett rättvist, högklassigt och produktivt arbetsliv förutsätter att man starkt främjar jämlikhet och lika rättigheter för de anställda till exempel i fråga om lönesättning och arbetsvillkor. Arbetskulturen i vårt samhälle ska främja ork i arbetet, kunskap att verka i en arbetsgemenskap och kreativitet samt uppmuntra till gott ledarskap. De arbetsinsatser som partiellt arbetsföra personer bidrar med ska uppskattas i arbetslivet och som nyttiga för samhället på samma sätt som den arbetsinsats som heltidsarbetande personer bidrar med.

Vardagen för internationella studerande som studerar i Finland ska vara så smidig som möjligt, det ska erbjudas tillräckliga möjligheter att utveckla språkkunskaperna och hinder för att de ska kunna få jobb ska undanröjas. Internationella studerande ska i samband med sina studier få sådana nätverks- och arbetslivsfärdigheter som behövs i det finländska arbetslivet samt möjligheter att bekanta sig med finländska arbetsgivare och praxis för jobbsökande.

Arbetspensionssystemet ska trygga en tillräcklig försörjning efter arbetskarriären och behandla olika generationer jämlikt och rättvist. Ett hållbart system får inte säkerställas endast på bekostnad av de yngre generationerna.

Påverkansmål

- Arbetstagarnas organisering ska stödas och uppmuntras redan under studierna. Villkor, praxis och reformer i anslutning till arbetslivet ska förhandlas och avtalas mellan arbetsgivare och arbetstagare så att parternas jämlika ställning som avtalsparter säkerställs.
- Arbete under studietiden beaktas då nettostudietiden beräknas.
- Arbetskarriären ska anses börja från den första anställningen och inte först efter utexaminering. Arbetstagarna ska ha ett likvärdigt uppsägningsskydd.
- Kollektivavtalen och arbetslagstiftningen ska beakta behoven hos personer med atypiska anställningar. Även sådana anställningsförhållanden som inte definierar

något minimiantal timmar ska ge rätt till arbetslöshetsskyddsförmåner och avlönad sjukledighet samt möjlighet att vid behov ta emot annat arbete.

- Arbete med stipendier underlättas. Samordning av stipendieperioderna med social trygghet och utkomstskydd för arbetslösa ska vara smidigare än för närvarande.
- Studerande som får praktikstöd ska alltid ingå arbetsavtal utöver universitetens praktikavtal.
- Processerna för att söka arbete ska inte vara oskäligt långa och krävande.
- Vid rekryteringarna ska man i allt högre grad utnyttja positiv särbehandling och anonym rekrytering för att främja likabehandlingen av sökandena.
- Arbetsgivare bör uppmuntras och stödjas vid anställning av internationella studerande och nytexaminerade.
- Genom ett tillräckligt utbildningsutbud främjar universiteten studerandenas beredskap att grunda företag.
- Det måste utvecklas en stödform för kontinuerligt lärande. Stödformen ska göra det möjligt för alla att på lika villkor uppdatera kompetensen oberoende av bakgrund.
- Personer som är arbetslösa får studera utan begränsningar om personen vid sidan av studierna kan söka och är beredd att ta emot arbete.
- Alla medborgare ska ha rätt till inkomstrelaterat utkomstskydd för arbetslösa om de uppfyller arbetsvillkoret. Det ska inte finnas någon koppling mellan höjningar av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa och höjningar av grundskyddsförmåner.
- Uppfyllande av det arbetsvillkor som det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa förutsätter bör utvecklas så att det bättre än i nuläget beaktar olika arbetsformer och sätt att arbeta.
- Personer som kan arbeta deltid ska erbjudas uppgifter som motsvarar deras arbetsförmåga och deras deltagande i arbetslivet ska stödjas.
- Internationella studerande som avlagt en högskoleexamen i Finland erbjuds automatiskt ett permanent uppehållstillstånd och det ska bli lättare att få finskt medborgarskap.
- Internationella studerande som får uppehållstillstånd på grund av studier beviljas automatiskt ett verktyg för stark autentisering för den offentliga förvaltningens elektroniska system.

- Praxis för uppehållstillstånd ska möjliggöra flexibla övergångar mellan studier, arbetsliv och företagande. De internationella studerandes rätt att arbeta utvidgas.
- Den totala kostnadsbördan för internationella studerande ska lindras också i fråga om uppehållstillståndsprocessen och försörjningskraven.
- Internationella studerande ska erbjudas tillräckligt med kurser i finska och svenska som ger grundläggande språkkunskaper, men som också förbereder för arbetslivet.
- Arbetsgivarna ska inte förutsätta sådana kunskaper i finska eller svenska som är högre än den allmänna nivå som arbetet kräver. Arbetsgivarna ska erbjuda tillräckliga möjligheter att utveckla språkkunskaperna. Det ska erbjudas stöd i arbetet för förvärvande av tillräckliga kunskaper i finska eller svenska, om sökandens språkkunskaper nästan når den nivå som krävs. Språkraven för uppgiften och ansökningsprocessen ska vara enhetliga.
- Oavlönad praktik bör förbjudas och för praktikerna ska betalas en lön som motsvarar arbetets svårighetsgrad.
- Det finns ett tillräckligt antal avlönade praktikplatser och arbetslivsbesök, eftersom de är ett viktigt sätt för studerande att bekanta sig med arbetslivet. Det här är viktigt särskilt för internationella studerande för att de ska integreras i det finska arbetslivet.
- Högskolorna ska erbjuda tillräckliga förutsättningar för att avlägga arbetspraktik under studierna.
- I pensionstillväxten ska man beakta avlagd högskoleexamen. Pensionssystemet ska sporra till utveckling av den egna kompetensen.
- Pensionsåldern ska i allmänhet vara kopplad till utvecklingen av den förväntade livslängden, men för att höja den faktiska pensionsåldern och förlänga arbetskarriärerna ska också den branschspecifika psykiska och fysiska belastningen av arbetet beaktas.
- Pensionsavgifterna höjs inte.
- I reformen av pensionssystemet ska man beakta behoven hos dem som arbetar i atypiska anställningsförhållanden samt den allt vanligare splittringen och osäkerheten i arbetslivet.
- I reformen av pensionssystemet ska man granska pensionsfondernas placeringar. Fonderna ska övergå från investeringar i fossila portföljer och aktier till mer hållbara objekt.

Ett klimatvänligt och hållbart samhälle

Den planetära trippelkrisen som orsakas av människans verksamhet och som består av klimatförändringen, naturförluster och föroreningar är en av vår tids största utmaningar och generationspolitiska frågor. Hotet som klimatkrisen och andra miljökriser innebär för existensen ska identifieras och FSF ska driva utlysandet av ett klimatnödläge. Ohållbara verksamhetssätt, såsom energiproduktion, trafik och konsumtion som är skadlig för klimatet och naturen, måste minskas genom en snabb och rättvis omställning. Lidandet, osäkerheten och kostnaderna som kriserna medför hopar sig oproportionerligt för unga, kommande generationer och i synnerhet för de mest utsatta människorna och andra djurarter på en global skala. Trippelkrisen och de samhälleliga förändringar som den kräver påverkar nu och i framtiden de studerande och utbildningen. Omställningen till ekologisk hållbarhet och kolneutralitet ska vara socialt och globalt rättvis.

Alla samhällsaktörer, såväl individer som den privata, offentliga och tredje sektorn, måste i sin verksamhet förbinda sig till att lösa trippelkrisen. Den offentliga makten har huvudansvaret för att lösa kriser och är skyldig att ge andra aktörer förutsättningar att påverka. Finland måste vara en föregångare i kampen mot klimatförändringen och för naturpositivitet, bedriva en effektiv och ambitiös klimat- och miljöpolitik samt lyssna på oberoende forskare och experter. Finland bör satsa mer ambitiöst på forskning och innovationer som bekämpar klimat- och miljökrisen och ökar miljöhandavtrycket. Utbildningssystemet som helhet, från småbarnspedagogiken till högskoleutbildningen, ska erbjuda metoder för att förstå och lösa orsakerna till och följderna av trippelkrisen på vår planet samt främja beredskapen att agera för en mer hållbar framtid. Finland måste också föra en mer ambitiös klimatpolitik såväl i de internationella klimat- och biodiversitetsförhandlingarna som i Europeiska unionen.

Som studentrörelse oroar sig FSF över de konsekvenser av trippelkrisen som möjligen realiserar redan under de närmaste decennierna. Ombyggnaden av samhällena måste inledas omedelbart för att de nuvarande eller framtida studerandenas möjligheter att studera ska kunna tryggas inom ramen för de miljöförändringar som redan sker. FSF bekämpar miljökriser både genom att utveckla sin egen verksamhet i en mer hållbar och kolneutral riktning och genom att kräva nödvändiga åtgärder av samhället och universiteten. Universiteten engagerar och lyssnar på studentkårerna i universitetens interna hållbarhets- och ansvarsarbete. Studentrörelsen säkerställer att den unga generationen och de studerande får göra sin röst hörd i beslutsfattandet om trippelkrisen, bär globalt ansvar och bygger en mer hållbar värld för kommande generationer.

Påverkansmål

Hållbarhet vid universitetet och i vetenskapssamfundet

- Forskningen vid universitetet får en starkare roll i bekämpningen av klimat- och miljökrisen. I framtidens FUI-investeringar ska klimat- och miljöteman vara en stark tyngdpunkt. De bästa tillvägagångssätten för hållbarhetsrelaterade lösningar är övergripande och förutsätter vittomfattande forskning och samarbete. Finansieringen av dessa projekt ska säkerställas långsiktigt; stipendier kan inte beviljas på basis av löften om snabb avkastning.
- De finländska universiteterna ska vara kolneutrala före 2030. Kolneutralitet ska i första hand eftersträvas genom att minska utsläppen och i andra hand genom att kompensera utsläppen. Universiteterna ska sträva efter att övergå till kolnegativitet omedelbart därefter.
- Högskolorna ska integrera ansvarsteman i högskolestudierna inom alla områden som lämpar sig för detta, stärka undervisningspersonalens kompetens inom teman som gäller hållbar utveckling samt stöda forskningen i identifieringen av ansvarsfullhet och grönväxt.
- Vetenskapspanelernas existens måste tryggas. De ungas möjligheter att delta i internationella, nationella och regionala vetenskapspaneler som behandlar klimat-, natur- och hållbarhetsfrågor måste stärkas. Högskolornas sakkunskap, studerandeforskning och de ungas åsikter måste beaktas i beslutsfattandet i högre grad än i nuläget.

Hållbarhet nationellt

- Finland ska vara kolneutralt senast 2035 och sträva efter en övergång till koldioxidnegativitet omedelbart därefter. Kolsänkorna och kolförråden ska utökas.
- Finlands naturförlust ska stoppas före 2030 och orörda och hotade ekosystem, såsom urskogar, ska skyddas och återställas. Planeringen av användningen av mark- och vattenområden ska förpliktas att kompensera för olägenheter som orsakas av biodiversiteten.
- Företagsansvarsregleringen och -rapporteringen ska utvecklas så att kommunikationen om klimat- och miljöansvaret är öppen, transparent och tillgänglig samt lätt att bedöma för alla. Regleringen av grön- och rosatväxt måste utvecklas och övervakas aktivt.
- Samhället måste övergå till fullständigt hållbart producerade fossilfria eller förnybara energikällor. Dessa måste göras till det ekonomiskt mest lönsamma alternativet för

konsumenter, hushåll och företag och utvecklingen av och investeringarna i relaterad teknik måste stödas.

- Det långsiktiga målet är att helt övergå till förnybara energiproduktionsformer. Utöver förnybara produktionsformer, såsom vind- och solel, är kärnkraften en del av övergången till en hållbar energiproduktion. Miljökonsekvenserna av olika energiproduktionsformer ska bedömas för hela produktionskedjan när prioriteringen av energiproduktionsformerna övervägs.
- Samhällets skatte- och stödsystem måste snabbt ändras så att de starkt styr mot att minska utsläppen och värna om miljön samt så att de gör val som är förenliga med hållbar utveckling till ekonomiskt lönsammare alternativ för både samhällena och individerna.
- Inrikes flygtrafik bör inte stödas med skattemedel.
- Kolneutralitet ska främjas inom den lokala och nationella trafiken. Kollektivtrafik och lätt trafik ska vara tillgänglig i Finlands studiestäder med beaktande av studerandenas särskilda behov. Bannätet ska utvecklas och transportsätt som använder fossilfri eller annan ren energi ska vara den primära mobilitetsformen inom landet.
- Företagsstöd som är skadliga för miljön bör slopas. En förutsättning för företagsstöd ska vara främjande av en mer hållbar framtid och ansvarsfullhet.
- Samhället ska möjliggöra ett hållbart livsmedelssystem som i huvudsak styr till att äta vegansk mat, med beaktande av individernas särskilda behov. I livsmedelssystemet betonas också betydelsen av inhemsk mat, minimering av svinn och en hållbar värdekedja.
- Konsumtionsprodukter ska beskattas så att det är ekonomiskt lönsamt för konsumenten att göra ett klimatvänligare och hållbarare val. Regleringen och beskattningen av tillverkningen av produkter samt service- och reparationstjänster ska stöda en förlängning av produkternas livslängd och en minskning av livscykelutsläppen.
- I offentliga upphandlingar och konkurrensutsättningar av dem ska upphandlingarnas klimat- och miljökonsekvenser betonas och ekologi och koldioxidsnålhet ska ges större betydelse i prioritetsordningen.
- Vid användningen av skogarna och i naturresurspolitiken måste man beakta de ungas rätt till en livskraftig miljö samt stärka kolsänkorna och den biologiska mångfalden. Användningen av skogarna styrs mot en ekologiskt hållbar modell där skydd, mångfald och kolsänkor prioriteras.

- Den ekonomiska tillväxten får inte ske på bekostnad av miljön. All mänsklig verksamhet måste ske inom de planetära gränserna.

Hållbarhet internationellt

- Flygtrafiken ska beskattas på ett sätt som så effektivt som möjligt minskar flygandets klimatkonsekvenser. Finland ska driva frågan om en harmoniserad flygskatt till EU-nivå.
- Tågtrafiken inom EU ska stärkas som ett hållbart och konkurrenskraftigt alternativ till andra reseformer.
- En enhetlig märkning om produktens klimat- och miljökonsekvenser som beviljas av en tredje part ska göras obligatorisk för konsumtionsprodukter för att underlätta en mer hållbar konsumtion.
- Utsläppskompensationer ska vara det sista alternativet för att uppnå kolneutralitet. Kompensationerna ska grunda sig på vetenskaplig evidens och forskning samt vara additionella och oberoende verifierade i enlighet med kraven i EU:s direktiv om miljöpåståenden. Utsläppskompensationerna ska placeras inom EU.
- Reklam för fossila produkter och tjänster som avsevärt påskyndar naturförlusten ska förbjudas inom EU. Naturförstörelse ska kriminaliseras i Internationella brottmålsdomstolen (ICC).

Universitetet

Det finländska bildningsuniversitetet

Universitetet är en autonom institution som har i uppgift att främja den fria forskningen och den vetenskapliga och konstnärliga bildningen, att meddela på forskning grundad undervisning och att fostra de studerande till aktiva medlemmar av mänskligheten. Universitetet känner sitt globala ansvar och främjar en hållbar och rättvis värld i kontinuerlig dialog med det omkringliggande samhället. Den fria finska bildningsstaten säkrar universitetens autonomi samt fri vetenskap och konst.

Högskole- och vetenskapspolitiken är långsiktig och överskrider gränserna för regeringsperioderna. Vikten av grundforskning och betydelsen av mångsidig vetenskap identifieras. Förutsättningarna för universitetsdemokratins trygghet och vid universitetet gäller principen om en jämn trepartsprincip.

Universitetsstuderandena är medlemmar i autonoma studentkårer. Kårerna har en viktig roll vid universitetet och i det omgivande samhället. Globalt ansvar är en del av studentkårernas uppgift och förbereder studerande för ett aktivt, engagerat och kritiskt medborgarskap. Centrala verksamhetsprinciper inom studentrörelsen är deltagande och internationalism. Studentrörelsen beaktar de studerandes mångfald och gör det möjligt för internationella studerande att delta i FSF:s och studentkårernas verksamhet.

Påverkansmål

- De studerande är representerade i alla universitetsstyrelser samt på lägre nivåer i förvaltningen.
- De internationella medlemmarna av universitetssamfundet är representerade i universitetets förvaltning. Studentkårens internationella medlemmar kan delta i alla studentkårens beslutsfattande organ.
- Man ska kunna delta i universitetens beslutsfattande på alla språk som examensprogram erbjuds på.
- När studerandemedlemmar väljs till universitetets och studentkårens beslutande organ ska urvalsprocessen vara transparent och valen ska beakta de studerandes mångfald.
- Uppföljningen av hur kunskapsmålen för hållbarhet och ansvarstagande nås ska ingå som en del av enkäter om respons och utexaminering.

- I kunskapsmålen för högskoleexamina ingår förståelse av att förverkliga globalt ansvar och FN:s målsättningar för hållbar utveckling i kontexten av utbildningsområdet, i att ändra organisationernas arbetssätt och i individens dagliga verksamhet.
- Offentligt finansierad forskning, undervisningsmaterial och förvaltningshandlingar är offentliga.
- Forskningsdata görs mer tillgängliga genom att man främjar öppen information i universiteten, omfattande behörigheter till databaser och öppnar bibliotekstjänster.
- Val av universitetens ledning sker med beaktande av principen om offentlighet. Valet sker på ett öppet och demokratiskt sätt, och också studerande deltar i processen.
- Principerna för ett tryggare rum samt rätten till fredliga demonstrationer och debatter ska tryggas vid universiteten.
- Upphovsrätten till studerandearbeten som utförts som en del av examen ska kvarstå hos studeranden. De studerande informeras om vilka rättigheter de har.
- Universiteten samarbetar inte med institutioner som är inblandade i kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Universiteten förbinder sig till etisk investeringsverksamhet och att inte investera i bolag inom fossil energi, vapen- eller tobaksindustrin, bolag som använder barnarbetskraft eller bolag som har verksamhet på olagligt ockuperade områden. Befintliga investeringar i sådana bolag avskaffas inom ramen för en skälig övergångstid.
- Universitetens finansiering ska även i framtiden till största delen grunda sig på statlig indexreglerad basfinansiering. Universiteten får inte vara beroende av villkorad privat finansiering.
- Finlands utbildningsnivå ska höjas så att den närmar sig OECD-jämförelseländerna. Ökningarna av utbildningskapaciteten ska finansieras fullt ut med basfinansiering och höjning ska inte eftersträvas genom att sänka kvaliteten eller svårighetsgraden för examina.
- Examensinriktad utbildning ska vara avgiftsfri oberoende av nationalitet.
- Universitetens finansieringsmodell ska vara förutsebar, transparent och man ska sträva efter att utveckla dess resultatbaserade karaktär.
- Finansieringsmodellens indikator för förstagsstudenter ska slopas.

- Finansieringsmodellen ska belöna för kvaliteten på utbildningen, sysselsättning som motsvarar utbildningen, forskningens genomslagskraft, internationalisering, samarbete högskolorna emellan samt beaktande av hållbarhets- och ansvarsfrågor.
- Andelen av finansieringsmodellens kvalitativa indikatorer, såsom studentrespons, ska ökas.
- Universitetens finansieringsmodell och statliga kanaler för forskningsfinansiering stöder olika discipliner rättvist.
- Universiteten verkställer sina lagstadgade uppgifter utgående från sina egna profiler och strategier. Profileringen sker med respekt för universitetens autonomi.
- Studerande, professorer och annan personal är representerade enligt trepartsprincipen på alla nivåer av universitetets förvaltning och i alla skeden av beslutsfattandeprocesserna. Universitetssamfundets möjligheter att påverka stärks i universitetslagen.
- Universitetens förvaltning ska vara transparent, inkluderande och konsekvent. Offentlighetsprincipen för förvaltningen ska gälla även olika uppdrag vid universiteten.
- Alla medlemmar i den akademiska gemenskapen deltar i att utveckla universitetet. Alla grupper behandlas jämlikt och jämbördigt.
- Genomförandet av tillgänglighetsplanerna för högskolorna ska finansieras, följas upp och mätas.
- I främjandet av tillgängligheten och utvecklingen av universitetet ska man beakta avvecklingen av diskriminerande strukturer och strukturell rasism.
- Universiteten och staten ser till att de i grundlagen föreskrivna språkliga rättigheterna i de inhemska språken tillgodoses vid universiteten och att ställningen som undervisningsspråk tryggas för nationalspråken finska och svenska.
- Den branschspecifika terminologin utvecklas vid universiteten och tillsammans med andra aktörer (Vetenskapstermbanken etc.) med medvetenhet om termernas betydelse på de finsk- och svenskspråkiga studievägarna.

Utbildningsvägar och jämlikhet inom utbildning

Det finländska utbildningssystemet utgör en helhet från småbarnspedagogik till kontinuerligt lärande. Utbildning är ett viktigt verktyg för att öka den sociala rörligheten i samhället. Personliga egenskaper försämrar inte individens möjligheter att utbilda sig, utan genom att utnyttja intersektionalitet som verktyg garanteras var och en en möjlighet att utbilda

sig ända till högre nivå. Grundnivån och andra stadiet ger goda förutsättningar att söka sig till högskolestudier, och varje individ i utbildningen betraktas som en potentiell högskolestuderande. Finlands framtid bygger på den höga kompetensen i landet.

Påverkansmål

Lägre utbildningsnivåer

- Småbarnspedagogik, grundskola och andra stadiet ska vara avgiftsfria och de facto tillgängliga för alla och de anvisas tillräckliga resurser.
- Varje barn ska ha en subjektiv rätt till avgiftsfri, högklassig och flexibel småbarnspedagogik.
- Universitetsutbildade personer med lärarexamen inom småbarnspedagogik ska ansvara för småbarnspedagogikens och förskolans läraruppgifter som kräver pedagogisk kompetens. Vid steinerpedagogiska daghem ska ansvaret på motsvarande sätt ligga hos steinerpedagoger inom småbarnspedagogik.
- I utbildningarna för läroanstalternas personal, undervisningspersonal och handledare ska man stödja deras beredskap att ingripa i strukturell diskriminering för att utbildningssystemet ska kunna utvecklas så att det blir mer jämlikt.
- Kommunerna ska erbjuda förberedande utbildning och stöd i övergångsfaser inom utbildningen så att alla har tillräckliga färdigheter att övergå till andra stadiet och söka sig till högskoleutbildning.
- Man bör satsa på den allmänbildande undervisningen inom yrkesutbildningen och säkerställa en tillräcklig finansiering för utbildningen.
- Avgiftsfriheten ska omfatta läromedel och tillbehör som behövs för studier. Avgiftsfriheten ska fortsätta under hela den tid som det tar att avlägga examen.
- Småbarnspedagogiken och första och andra stadiet beviljas anslag för positiv särbehandling så att man längs hela utbildningsvägen kan stödja dem som behöver särskilt mycket stöd.
- På andra stadiet ska man satsa på regional jämlikhet.
- Unga ska under hela sin utbildningsväg få tillräckligt med handledning så att de kan göra välövervägda och informerade val under hela sin studieväg.
- Särskild uppmärksamhet bör fästas vid att underrepresenterade grupper deltar i utbildningen.

- Tillgängligheten hos konstundervisningen i grundskolor och gymnasier förbättras så att barn och unga med olika bakgrund har möjlighet att delta i grundläggande undervisning i olika konstarter, delta i betonad undervisning och få tillräckliga färdigheter för att övergå till högskolestudier i konst.
- Högskolorna och andra stadiets läroanstalter ska samarbeta intensivt för att studerande redan under andra stadiet ska kunna bekanta sig med högskolestudier och ha möjlighet att avlägga avgiftsfria högskolestudier.

Ansökan till högskoleutbildning

- Antagning till universitet ska huvudsakligen ske genom avgiftsfritt urvalsprov eller kursval, oberoende av studieframgång på andra stadiet. Studieframgång under andra stadiet kan ändå användas som antagningsfaktor inom sådana områden där den är särskilt lämpad för det. En led som är oberoende av studieframgången på andra stadiet ska även då bevaras som ett betydande antagnings sätt till universitetet.
- Poängsättningen vid antagning av studerande ska grunda sig på identifiering av relevant kompetens och mäta såväl lämplighet som motivation. Bedömningen ska vara professionell och transparent samt ta hänsyn till utbildningsområdets särdrag på ett jämlikt sätt.
- Poängsättningsmodellen för antagning på basis av betyg ska basera sig på viktning av relevant kunnande med avseende på branschen. Universitetet ska kollektivt ansvara för utvecklingen av antagningen på basis av urvalsprov och betyg.
- De kunskaper och färdigheter som efterfrågas i provet ska vara möjliga att förvärva utan ytterligare avgiftsbelagd utbildning.
- Urvalsprov ska i första hand ordnas som branschvisa riksomfattande gemensamma urvalsprov. Urvalsproven ska baseras på ett material som delas ut under urvalsprovet och/eller på ett kort avgiftsfritt förhandsmaterial. Urvalsproven ska inte enbart basera sig på gymnasiets lärokurs.
- Urvalsproven ska ordnas på ett tillgängligt sätt och de sökande ska erbjudas tillräckliga arrangemang för individuellt stöd.
- Urvalsproven inom samma branscher ska om möjligt genomföras som riksomfattande gemensamma urvalsprov. Systemet ska vara sådant att det inte finns något behov av preparandkurser. Det ska inte heller krävas oskäligt stora ekonomiska eller tidsmässiga resurser för att söka sig till högre utbildning via öppna universitetet.
- Digitaliseringen av urvalsproven ska genomföras på ett tillgängligt sätt. Informationssystemens tillgänglighet ska säkerställas och sökanden ska ha möjlighet

att låna en enhet för urvalsprovet. Digitaliseringen av urvalsproven och informationssystemens tillgänglighet beaktas i ministeriets anvisningar om tillgänglighetsplaner för universiteten.

- Den öppna universitetsleden får utgöra högst tio procent av den totala intagningen till universiteten. Tidsplanerade öppna universitetsleder ska vara avgiftsfria.
- Omfattningen av den öppna universitetsleden ska vara lämplig och den ska vara avgiftsfri att avlägga. Den öppna universitetsleden ska leda till studierätt för examensstudier. Det öppna universitetet ska inte vara en avgiftsbelagd väg för att kringgå antagningssystemet.
- Studerande på andra stadiet har möjlighet att avlägga universitetskurser på förhand, till exempel via digitala lärplattformar på nätet.
- Kvoter för förstagångssökande avskaffas. Kvoter för förstagångssökande är inte ett bra sätt att försnabba antagning till högskoleutbildning.
- Det får inte uppstå återvändsgränder i utbildningssystemet och hinder för att byta bransch ska avvecklas med beaktande av både inhemska och internationella studerande.
- Kvoterna för sökande med samiska eller svenska som språk ska bibehållas.
- Normativa könsuppfattningar, socioekonomisk status, medborgarskap, funktionsnedsättning eller tillhörighet till en minoritet får inte begränsa sökande till utbildning och yrke.
- Det är skäl att råda bot på att utbildning går i arv och att det förekommer segregation inom utbildning. Att ingripa i det ska vara ett centralt utbildningspolitiskt mål.
- Studierätt beviljas för hela den lägre och högre högskoleexamen och ska inte vara beroende av studieframgången.
- Det är smidigt och rättvist att söka till universitetsutbildning även med en annan examen på andra stadiet än finländsk studentexamen.
- Det ska bli lättare för utsatta grupper att kunna ta del av högskoleutbildning och det måste etableras strukturer som stödjer detta.
- Av internationella studerande från länder utanför EU och EES uppbärs inga behandlingsavgifter för ansökan.
- Antalet flyktingar och invandrare som avlägger examen på andra stadiet och högre nivån ökar och redan avlagda examina erkänns då tillämpligt.

Examensutbildning

- Studerandemobilitet inom examen och korsstudier mellan finländska högskolor är smidiga, flexibla och avgiftsfria för studerandena.
- Tydliga, transparenta och entydiga kunskapsmål ska definieras för all högskoleutbildning, från enstaka kurser till examen.
- Rättigheterna till bildning hos lärande med behov av särskilt stöd ska säkras genom att ge tillgängligt, tillräckligt och konsekvent individuellt stöd under hela studiegången.
- Högskolornas stödtjänster utökas för att utveckla tillgängligheten och förebygga ojämlikheten inom högskoleutbildning.
- Läroanstalterna får samla in endast sådana uppgifter om studerande som är väsentliga med tanke på antagningen av studerande och studieprestationen. Utlämnande av andra uppgifter ska vara frivilligt och så begränsat som möjligt, och användningsändamålen ska beskrivas för studerande.
- Studie-, examens- och befolkningsregistren ska ta hänsyn till rättigheterna för transpersoner, icke-binära personer och andra könsminoriteter.
- Det öppna universitetet ska inte bevilja högskoleexamina.
- Studierätten ska grunda sig på antagning av studerande, inte på studieprestationen.
- Processen för att ansöka om tilläggstid för att avlägga studierna ska vara tydlig och tillgänglig och får inte vara avgiftsbelagd.
- Om det skulle främjas längre än väntat i Finland bör tvåstegsstrukturen mellan kandidat- och magisterexamen genomföras på ett förnuftigt sätt som beaktar studerandes olika livssituation. Tvåstegsstrukturen får inte fördröja studierna eller belasta studerande.

Kontinuerligt lärande

- Möjligheterna att omskola sig under arbetskarriären ökar.
- Kostnaderna för kontinuerligt lärande får inte enbart ligga på den lärandes ansvar, utan ansvaret ska fördelas mellan individen, arbetsgivaren och den offentliga sektorn. Alla ska ha möjlighet att uppdatera sin kompetens, oavsett individens ekonomiska ställning eller anställningsstatus.
- Kontinuerligt lärande finansieras separat från basfinansieringen som fördelas via universitetens finansieringsmodell.

- Universitetet ger utexaminerade möjlighet att avgiftsfritt komplettera sin kompetens till exempel genom att bevilja nyutexaminerade studierätt för alumner. Nyutexaminerade internationella studerande ska ges möjlighet att avgiftsfritt komplettera sina studier i finska eller svenska.
- Alla vuxna, oberoende av bakgrund, livssituation eller socioekonomisk ställning, ska ha möjligheter till kontinuerligt lärande.
- Det öppna universitetet ger möjlighet att komplettera sin kompetens och att söka sig till högskoleutbildning i olika skeden av livet, också utan allmän högskolebehörighet.

Internationella studerande

- För studerandeaktivister som fallit offer för kränkning av mänskliga rättigheter ska Finland inrätta en kompletterande studiebaserad kanal för invandring för personer som är i behov av internationellt skydd.
- Utbildningssystemet ska också beakta studerande som är i behov av internationellt skydd och som har fallit offer för kränkningar av de mänskliga rättigheterna, och nya kompletterande antagningsleder ska skapas för dem.
- Kompetenskartläggningar för flyktingar och asylsökande genomförs så fort som möjligt efter att personen anlänt till Finland.
- Integrationsutbildning ska alltid vara kostnadsfri. Utbildningen ska sträva efter att ge invandrare självständiga kunskaper i finska eller svenska. För integrationsdeltagare och invandrare ska det också ordnas undervisning i det egna modersmålet, kunskaper i det egna modersmålet stöder inläringen av andra språk.
- Internationella studerande ska ha smidig tillgång till pålitliga, tillgängliga och jämlika tjänster. Tjänsterna ska också till tillämpliga delar finnas på engelska.
- Internationella studerande ska garanteras möjlighet att göra EU-registrering och adressanmälan, att få rätt till hemkommun, att söka identitetskort för utlänning samt att få finska nätbankskoder, tillgång till myndighetstjänster och studieförmåner. Detta ska ske smidigt inom en månad efter ankomst, utan oskälig ekonomisk börda för studerande.
- Utbildningssystemet ska också ta hänsyn till studerande som behöver internationellt skydd eller som fallit offer för kränkning av mänskliga rättigheter. Nya kompletterande antagningskanaler ska skapas för dem.
- Den samhälleliga integrationen av flyktingar och invandrare ska stödjas genom att de ges tillräckliga möjligheter att utbilda sig. Erkännande av tidigare förvärvat kompetens och utbildning ska förbättras.

- Ökningen av antalet internationella studerande vid universiteten måste göras med en hastighet som är hållbar, utan att överbelasta lokala system och strukturer.

Smidiga studiearrangemang och studieförmåga

Studieförmågan är den studerandes arbetsförmåga och den påverkar studiernas smidighet, inlärningsresultaten samt den studerandes och gemenskapens välbefinnande. Det ligger i universitetets intresse att utveckla de studerandes stöd och handledning, och stödbehoven hos den allt mångsidigare gruppen studerande måste uppmärksammas. Med hjälp av högklassig handledning kan man stöda studieprestationen, studerandenas utveckling till experter samt utvecklingen av förutsättningarna för livslångt lärande. Universitetet ska beakta studerandeperspektivet i examensstrukturerna, inlärningsmiljöerna, utvärderingarna, kompetensmålen och läroplanerna.

I takt med att teknologin utvecklas måste man utnyttja de möjligheter den medför i universitetsutbildningen. Ett ändamålsenligt utnyttjande av undervisningsteknologi möjliggör en mer flexibel inlärningsmiljö samt mångsidigare undervisnings- och bedömningsmetoder. Digitaliseringen främjar öppenhet i universitetens undervisning och material. Lärandeanalys kan utnyttjas till exempel för att stöda den studerandes lärande, för handledning och för utveckling av utbildningsprogram. Dessutom kan man med digitala verktyg utveckla undervisningens och handledningens kvalitet, möjligheterna till korsstudier och kontinuerligt lärande samt förutse framtida kompetensbehov.

Alla som utexamineras från en högskola har i sina studier övat på att verka i en internationell, mångkulturell verksamhetsmiljö samt förstå globala utvecklingsfrågor med utgångspunkt i sitt eget studieområde. En hållbart genomförd fysisk internationell mobilitet ska vara den primära formen av studerandemobilitet och den bör stödas.

Påverkansmål

Ordlandet av studier

- I högskolornas kvalitetsbedömningar ska man granska studerandenas deltagande i planeringen av utbildningen, systematiskt utnyttjande av studeranderesponsen, utbildningens studerandeorientering, studerandenas välbefinnande, inlärningsresultat, internationalism och kvalitativ sysselsättning.
- Kompetensmålen för universitetsutbildningen ska fastställas på examens-, helhets- och studieperiodsnivå. Kompetens som den studerande tidigare förvärvat inom högskoleutbildningen och utanför den ska erkännas i studierna i enlighet med utbildningens kompetensmål.
- Kraven på närvaro i studierna ska vara pedagogiskt motiverade med beaktande av de studerandes olika livs- och familjesituationer. Prestationer som ersätter frånvaro ska

kunna ordnas smidigt och arbetsmängden ska vara proportionerlig i förhållande till den undervisning som ersätts.

- En ökning av distansundervisningen och digitala verktyg får inte försämra den studerandes möjligheter att i första hand få närundervisning eller -handledning.
- De studerande ska kunna delta i utvecklingen av undervisningen i alla dess skeden. De studerande ska regelbundet både ge och få respons på sina studier och motrespons ska ges.
- Högskolornas responsystem ska vara nationellt jämförbara.
- Skäligheten och jämförbarheten hos studiebelastningen inom olika områden och vid olika universitet ska följas upp. Dimensioneringen av studiepoäng följs upp med hjälp av respons och analys och man ingriper i överbelastning.
- De studerande garanteras möjlighet att delta i studentrepresentantverksamheten och universitetets beslutsfattande på alla nivåer. Studierna får inte utgöra ett hinder för att delta i studentrepresentantverksamheten och verksamhet som studentrepresentant för förvaltningen ska vara en godtagbar orsak till frånvaro från undervisningen.
- Den studerandes rätt till sina egna produkter ska tryggas och universiteten ska erbjuda tydliga anvisningar om immateriella rättigheter i anslutning till kursarbeten så att de studerande förstår sina rättigheter och skyldigheter.
- Användning av artificiell intelligens ska i regel tillåtas som hjälpmedel för universitetsstudier. Universiteten måste skapa tydliga spelregler för användningen av artificiell intelligens i undervisningen.
- AI-kompetens samt etiska frågor och miljöfrågor i anslutning till användningen av artificiell intelligens integreras i högskolestudierna inom alla områden. Undervisningspersonalen utbildas i att förstå utnyttjande av artificiell intelligens som stöd för lärande och undervisning samt i etiska frågor i anslutning till detta.
- Artificiell intelligens ska inte användas för översättning av undervisningsmaterial utan granskning av experter på både käll- och målspråket.

Universitetspedagogik och handledning

- Pedagogisk kompetens ska beaktas i rekryteringen av undervisningspersonal.
- Universitetet förutsätter och möjliggör att undervisningspersonalens pedagogiska färdigheter är aktuella och på hög nivå.

- Universitetet ska ha konsekventa förfaranden för individuella arrangemang och de studerande ska tydligt informeras om dem. Det ska vara förpliktande att följa beviljade individuella arrangemang och det ska vara möjligt att lämna respons om genomförandet av arrangemangen.
- Universitetets personal får utbildning i
  - Utveckling av handledningskompetensen
  - Identifiering och beaktande av mentala problem och missbruksproblem hos studerande samt hänvisning till hjälp
  - Antirasistiskt och kultursensitivt agerande
  - Användning av digitala inlärningsmiljöer och genomförande av webbundervisning
  - Kön- och sexualitetsmångfald
  - Beaktande av neurodiversitet i undervisningen
  - Ingripande i trakasserier
- Högklassig undervisning och handledning ska belönas i universitetens interna belöningssystem för personalen.
- Högskolorna har modeller för tidigt stöd som innehåller anvisningar om hur man ska gå till väga när en studerandes användning av rusmedel eller psykiska hälsa orsakar oro.

En tillgänglig inlärningsmiljö

- Högskolorna ska planera mångsidiga inlärningsmiljöer för olika ändamål i sina lokaler.
- Alla inlärningsmiljöer ska vara tillgängliga. Tillgängligheten ska beaktas i material och digitala miljöer. De fysiska inlärningsmiljöernas tillgänglighet ska granskas kritiskt.
- I digitaliseringsutvecklingen ska man beakta till exempel utmaningar i anslutning till tillgängligheten för nödvändig utrustning och programvara samt utmaningar som har att göra med de studerandes socioekonomiska ställning.
- Universitetet säkerställer en fysiskt, socialt och psykiskt tryggare inlärningsmiljö för de studerande. Universitetet ska ha tydliga anvisningar för att säkerställa en tryggare inlärningsmiljö och hantera olika situationer.
- Det får inte vara en enskild studerandes ansvar att informera undervisningspersonalen om universitetens specialarrangemang. Den studerande ska

ha möjlighet att ge sitt samtycke till att de aktörer som behöver det kommunicerar om den studerandes tillgänglighetsbehov. Detta genomförs med beaktande av GDPR.

Stöd för studieförmågan

- Högskolorna ska främja studieförmågan inom alla dess delområden: undervisning och handledning, studiefärdigheter, studiemiljö samt hälsa och resurser.
- Alla nya studerande som antagits till sin första examen deltar i en kurs som ger beredskap för universitetsstudier. Universiteten erbjuder under hela studievägen studier som stöd för generiska och metakognitiva färdigheter.
- Det ska vara möjligt att besöka studiepsykologens mottagning senast inom en vecka efter tidsbokningen. Studiepsykologerna ska intensifiera samarbetet med SHVS. Universiteten ska ha en studiepsykolog för varje 2 000 studerande.
- Högskolorna ska bygga upp ett riksomfattande trespråkigt webbaserat program för välbefinnande och livsfärdigheter som stöder de studerande i deras studier och vardag.
- Varje studerande ska anvisas en handledande lärare eller en utbildad studiehandledare, tillsammans med vilken studiernas framskridande följs upp minst en gång per år och målen ses över vid behov.
- Studerande ska erbjudas regelbundet stöd och handledning i planeringen av studierna, karriären och livet på alla utbildningsstadier.
- Högskoleutbildningen ska stöda inläringen av studiefärdigheter under hela studietiden.
- De tjänster som erbjuds som stöd för studieförmågan ska svara på olika studerandegrupperns olika behov.

Internationalisering i studierna

- En internationaliseringsperiod ska möjliggöras i anslutning till varje högskoleexamen. Internationaliseringsperioden ska inkludera en utbytes- eller praktikperiod utomlands. Utbytesstudierna ska vara tillgängliga för alla.
- Universiteten erbjuder handledningstjänster för planering och genomförande av internationaliseringsperioden. Högskolornas internationaliseringstjänster ska erbjuda de studerande konkret information om mobilitetsperioder och deras stipendiemöjligheter redan i början av studierna.
- Utbytet ska stödas ekonomiskt och det ska gå smidigt att tillgodoräkna de studier som avlagts under utbytet.

- I kompetensmålen för examina nämns internationella färdigheter och internationalisering på hemmaplan är en av de principer som styr planeringen av examen. Internationaliseringsperioden ska inte vara en förutsättning för att avlägga examen.
- Man ska satsa på undervisning i främmande språk och universiteten ska erbjuda kurser i främmande språk på ett heltäckande sätt.

Högskolesystemet och examina

Hög kvalitet och en stabil grund i aktuella vetenskapliga fakta är hörnstenarna i vårt högskolesystem. Högskolesystemet grundar sig på en dualmodell där universiteten och yrkeshögskolorna har separata uppgifter som kompletterar varandra. Sektorsövergripande verksamhet i det finländska högskolesystemet skapar en stabil grund för uppkomsten av ny kunskap och kompetens.

Internationalism är ett grundläggande värde för universiteten. Det är viktigt att internationella experter kommer till högskolorna från hela världen och att deras ankomst till och etablering i Finland stöds. Inom det europeiska högskoleområdet kan studerande flexibelt förflytta sig från en högskola till en annan. Inom EU främjas värderingar inom bildning och akademisk frihet samt fungerande rörlighet och det akademiska samarbetet stärks över gränserna.

Finlands mål är att högskoleutbilda 50 procent av 25–34-åringarna. Målet är viktigt och måste uppnås utan att kompromissa med utbildningens höga kvalitet och utan att sänka målnivån. Utbildningsmängderna fastställs nationellt i samarbete mellan högskolorna och staten. Kompetensmålen för examina är ambitiösa och tydliga och utbildning erbjuds på båda nationalspråken samt på engelska.

Genom högskoleutbildningen svarar man på arbetslivets föränderliga krav och behoven av kontinuerligt lärande, men man bygger också upp ett kompetent och hållbart samhälle samt hittar lösningar på vår tids utmaningar. Utbildningen stöder social rörlighet och svarar på både individernas och samhällets kulturella strävanden.

Påverkansmål

Principerna för högskoleutbildningen

- Högskolesystemet ska bestå av universitet och yrkeshögskolor som skiljer sig från varandra i fråga om både sina lagstadgade uppgifter och sin egen strategi och profil. Högskolorna ska omfattas av den offentliga reglering som fastställs i universitets- eller yrkeshögskolelagen och de kan bilda olika sammanslutningar.
- Endast universiteten har rätt att bevilja magister- och doktorsexamina.

- För att uppnå målet för utbildningsnivån måste universitetens basfinansiering ökas på lång sikt.
- Utbildningens och forskningens kvalitet och tillgänglighet ska stå i centrum för utvecklingen av högskolenätet. I högskolornas regionala placering beaktas högskolornas olika profiler och regionernas kompetensbehov. Antalet nybörjarplatser inom utbildningsprogrammen ska inte ökas utan att utbildningsresurserna ökar i proportion till antalet nya nybörjarplatser.
- Alla ska ha samma möjligheter till högskoleutbildning oberoende av socioekonomisk bakgrund. Öppna universitetsleden får inte fungera som en avgiftsbelagd examen.
- Utbildningen ska vara avgiftsfri för alla. Man ska aktivt följa upp vilka universitetsinterna konsekvenser terminsavgifter för studerande från länder utanför EU och EES har för internationalismen, ekonomin och genomförandet av likabehandling samt för de studerandes utkomst. De studerande ska ha en jämlik ställning i fråga om undervisning och tjänster trots att en del betalar terminsavgifter: alla ska ha tillgång till studieperioder och studentboende enligt sina egna behov. Avgifterna ska inte användas för att täcka kostnader för studier som bedrivs av andra studerande.
- Terminsavgifternas nationella konsekvenser ska bedömas kritiskt med minst två års mellanrum. Terminsavgifterna slopas i första hand.
- Fram till att terminsavgifterna slopas ska tillräcklig finansiering allokeras till stipendier. Denna finansiering ökar när antagningen ökar och gör det möjligt för universiteten att locka internationella studerande till Finland.
- Vid fastställandet av målen beträffande antalet examina ska man beakta det motiverade behovet och fästa uppmärksamhet vid en tillräcklig och proportionerlig resursfördelning områdesvis.
- Finland ska dock uppnå målen för Bolognaprocessen så att universiteten i regel samtidigt beviljar rätt att avlägga både lägre och högre högskoleexamen. Examina och studiehelheterna ska erkännas runt om i Europa utan att utbildningsnivån sänks.
- Inom universitetsutbildningen betraktas omfattande bildning och tvärvetenskaplighet som ett egenvärde.

Akademisk frihet

- Universitetsstuderande ska fritt kunna välja kompletterande studier vid önskad högskola. Detta kan genomföras till exempel genom att utvidga korsstudierna.

Samarbetet mellan universiteten intensifieras genom att utveckla nationella områdesspecifika studiehelheter.

- Det ska vara möjligt att byta utbildningsområde i övergångsskedena mellan examensnivåerna både inom och mellan universiteten.
- Bytet av område ska vara smidigt och ske genom interna överflyttningar inom högskolorna. Högskolorna ska etablera praxis för godkännande av överflyttande studerande till olika examensprogram. Överflyttande studerande ska behandlas jämlikt och deras studiehandledning ska ombesörjas.
- Kandidatexamen ska ge beredskap att byta till ett annat utbildningsområde för att avlägga magisterexamen och omfattande beredskap att övergå till ett område vars förenande med kandidatavhandlingen skapar en ändamålsenlig kombination av vetenskapsområden. Högskolorna ska uppmuntras att utveckla breda kandidatprogram utifrån ändamålsenliga kombinationer av vetenskapsområden. Övergången från kandidat till magister får inte utgöra ett hinder för ett flexibelt framskridande.
- Högskolorna måste tillhandahålla examina inom den europeiska referensramen för att underlätta rörligheten. Den studerande måste kunna förflytta sig från en högskola till en annan överallt i Finland och Europa.
- Högskolorna ska ha en gemensam plattform för nationella examensstuderande och kontinuerligt lärande som möjliggör studier oberoende av tid och plats, uppmuntra till samarbete mellan högskolorna samt erbjuda examensstuderandena möjlighet att flexibelt kombinera olika högskolors studieutbud i sina examina.

Socialt ansvar

- Utvecklingen av den europeiska utbildningen ska vara studerandeorienterad och tillgänglig för underrepresenterade grupper runt om i Europa. Dessutom bör man på europeisk nivå utveckla strukturer som uppmuntrar studerande att också förflytta sig utanför det europeiska högskoleområdet.
- De stipendier som erbjuds i Finland ska beakta den sökandes socioekonomiska bakgrund, vara heltäckande, förutsebara och transparenta. Utvecklings-samarbetsmedel eller universitetens basfinansiering får inte användas för finansieringen av stipendier. De sökande ska redan i ansökningsskedet känna till grunderna för beviljande av stipendier och terminsavgifternas storlek. Grunderna för beviljande av stipendier får inte skärpas och terminsavgifterna får inte heller öka under studietiden.
- Stipendier ska erbjudas förutom på akademiska grunder även på humanitära grunder.

- Utbildningsexporten ska genomföras ansvarsfullt och etiskt med beaktande av sanningsenligheten i utbildningsmarknadsföringen. Internationella sökande ska informeras tydligt om levnadskostnadsnivån i Finland. De nationella rekommendationerna för ansvarsfull internationalism bör vara bindande för högskoleutbildningen och forskningen och de bör utvärderas regelbundet.
- Den gällande ansökningsavgiften för sökande från länder utanför EU och EES bör slopas.
- Internationella studerande beviljas uppehållstillstånd för hela studietiden. Studieprogrammen ska planeras så att det är möjligt att inom dem avlägga det antal studiepoäng som behövs för att förnya uppehållstillståndet per läsår och samarbetet mellan myndigheterna och läroanstalterna ska fungera smidigt runt om i Finland. Den som har avlagt högskoleexamen erbjuds automatiskt ett permanent uppehållstillstånd efter utexamineringen.
- Flyktingar och asylsökande ska kunna fortsätta sina studier i Finland. Asylsökandes möjligheter att söka sig till högskoleutbildning ska stödjas till exempel genom att erbjuda kompletterande studier och studiehelheter som förbereder för ansökan.

Universitetsstuderanden

Vettig inkomst för studerande

I Finland bör satsningar på studerande ses som en samhällelig investering i framtiden. Samhället erbjuder varje individ jämlika möjligheter att studera oberoende av socioekonomisk bakgrund eller boendeort.

Studiestöd

Försörjningen under studietiden ska tryggas i första hand genom ekonomiska förmåner och studiestödets lånebetoning ska slopas. Studerande har möjlighet att komplettera sin försörjning med studielån och en måttlig mängd arbete om de så önskar. Återbetalningen av studielånet och villkoren för betalningsbefrielse ska vara humana för personer med studielån och små inkomster. Studielånsbeståndet ska hållas på en skälig nivå så att det inte begränsar karriär- och livsbesluten för dem som är intresserade av högskoleutbildning eller nyutexaminerade.

För studier i Finland ska studiestöd avsett för högskolestudier beviljas endast för högskoleexamina vid de universitet som nämns i 1 § i universitetslagen samt vid yrkeshögskolor som beviljats tillstånd. Statsgaranti för studielånet ska beviljas även för studier vid Försvarshögskolan.

Påverkansmål

- Studiepenningsbeloppet ökas så att nivån på studerandes penningförmåner ökas till nivån för grundskyddet under tiden vi övergår mot en ny modell för social trygghet och en basinkomst.
- Studiestödets element i euro binds till folkpensionsindexet. Indexjusteringarna görs årligen.
- Försörjarförhöjningen ligger på en tillräcklig nivå och är barnspecifik.
- Studiestödet flyttas från Undervisnings- och kulturministeriet till Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde.
- Antalet studiestöds månader per examen ökas till 60 för kandidat- och magisterexamina, och på motsvarande sätt för examina med annan omfattning. Villkoren för stödmånader enligt provning lindras.
- Studiestöd i två steg slopas.

- Kravet på att avlägga minst 20 studiepoäng per läsår för att vara berättigad till studiepenning avskaffas.
- Efter att studiestödet har upphört lindras villkoren för att återgå till studiestöd.
- Processen för att följa hur studierna framskrider är så smidig som möjligt för den studerande.
- Återkrav av studiestöd på grund av att den studerande passerat inkomstgränsen utvecklas i en mer lineär riktning, till exempel så att återkravet kan gälla endast en del av månadens utbetalda studiestöd. Återkrävda studiestöds månader ska återbetalas till den studerande.
- För studielånet regleras ett ränteskydd som tillhandahålls av staten och villkoren för ränteunderstödet förbättras. Ränteunderstödet ska gälla längre och inkomstgränserna höjs.
- I kriterierna för studielånkompensationen under studietiden beaktas endast den för examen använda studietiden som den studerande lyft studiestöd för.
- Återkravet av studielånet ska inte vara kopplat endast till studiestödet – återkravet ska skjutas upp om examensstudierna bevisligen pågår och framskrider.
- I fråga om studielånkompensationen övergår man till en årsbaserad modell för studielånkompensation.
- Studielånssystemet ska vara jämlikt för alla högskolestuderande.
- Studiestödssystemet uppmuntrar till internationell rörlighet till exempel genom att beakta utbytesstudier i form av flexibilitet i studiestöd tiden och när det gäller att få studielånkompensation.
- Internationella studerandes försörjning förbättras genom att det skapas en för ändamålet lämplig förmån. På längre sikt beviljas den sociala tryggheten för studerande alla examensstuderande som studerar i Finland.
- Om utexamineringen fördröjs av hälsoskäl kan den tidsfrist som berättigar till studielånkompensation förlängas.

Övriga förmåner för studerande

Studerandes försörjning tryggas förutom med studiestöd också med andra förmåner beroende på livssituationen. Övergångarna mellan olika förmåner sker smidigt och beaktar olika livssituationer.

Påverkansmål

- Studerande omfattas av allmänt bostadsbidrag. De problem som orsakas studerande och unga på grund av att bidraget är hushållsspecifikt ska avhjälpas genom att bidraget utvecklas så att det blir mer individuellt.
- Studerande ska ha rätt till en rimlig förmögenhet och en tillräcklig inkomstnivå utan att det påverkar bostadsbidraget negativt.
- Stödet för studerandes boende ska gälla året om, ligga på en tillräcklig nivå, vara indexbundet och beakta regionala levnadskostnader.
- Maximimängden studier under sjukskrivning slopas.
- Studielånet, oavsett om det lyfts eller inte, får inte räknas som inkomst vid behovsprövning av någon social förmån.
- Nivån på de sociala förmånerna ska vara tillräcklig och de ska inte sänkas på grund av studier. Dessutom ska rimligt med arbete tillåtas.
- Övergången från studiestöd till andra förmåner och tillbaka till studiestöd ska vara smidig och får inte belasta den studerande.
- Förmånssystemet ska identifiera begreppet studieoförmåga. Om studieförmågan försämras ska studerande ha tillgång till den förmån som behövs för att stödja återställandet av studieförmågan.

Framtida social trygghet

Målet med den finländska sociala tryggheten ska vara ett universellt och enhetligt förmånssystem, inom vilket utkomstskyddet och övergångar mellan olika livssituationer är smidiga. De studerandes förmåner är en del av den sociala tryggheten. Således möjliggör stödet att den studerande är förmögen att studera och kan bedriva heltidsstudier.

Påverkansmål

- Grunden för systemet för social trygghet ska vara individuell, ersättningsfri, enkel och tillräcklig basinkomst för ett människovärdigt liv. Basinkomsten ska möjliggöra studier, självutveckling, arbete, företagande och en smidig sammanjämkning av familjelivet.
- Det behövs ett nytt mer omfattande försök med basinkomst som omfattar olika befolkningsgrupper. Studerande ska delta i försöket.

- Förmånerna för studerande ska förnyas i samband med den mer omfattande reformen av den sociala tryggheten och införlivas med den nya modellen för social trygghet som införs.

Studentluncher och måltidsstöd

Alla studerande ska ha möjlighet att äta studentmåltider. Det är viktigt att studentmåltiden är högklassig, hälsosam, förmånlig och mångsidig samt att den är producerad på ett hållbart sätt och beaktar även specialdieter. Studentmåltiderna är ett viktigt stöd även för folkhälsan och hållbar utveckling. De ska uppmuntra till vegetarisk kost och styra studerande att minska sin köttkonsumtion samt matsvinn.

Studentbispisningen stöds genom ett måltidsstödssystem. Universiteten ska varsebli sitt ansvar för att arrangera måltider för studerande och personal. Universiteten bär för egen del ansvar genom att även i fortsättningen bekosta investerings- och anläggningskostnader och lokalhyror för studentrestaurangerna. Till studentrestauranger som verkar i andra lokaler än högskolans lokaler kan även framöver utbetalas ett extra måltidsspecifikt stöd som ersätter utgifter för lokalerna och fasta anläggningar. Det ska endast gå att höja maximipriset på måltiden då även nivån på måltidsstödet höjs.

Påverkansmål

- Måltidsstödet ska permanent utökas till att omfatta även medhavd studerandemat.
- Nivån på måltidsstödet säkerställs i linje med ökningen av produktionskostnader. En höjning av maximipriset för en måltid måste bindas till en höjning av måltidsstödet
- Studentrestaurangerna serverar högklassig och näringsrik vegetarisk och vegansk mat.
- Studerande vet varifrån maten kommer och matens näringsvärde och koldioxidavtryck är lätt tillgängliga. Studentrestaurangerna betonar ekologiska råvaror.
- Begränsningen måltidsstöd för en måltid per dag och studerande ska avskaffas.

Högklassiga studentbostäder till rimliga priser

Studerande har rätt till högklassiga bostäder i enlighet med sina behov, så att de kan studera på heltid och deras sociala behov, välbefinnande och möjlighet att klara sig ekonomiskt säkerställs. Bostadspolitiken som gäller studerande ska basera sig på de studerandes behov och önskemål, och deras boende ska inte styras genom tvingande metoder eller incitament eller villkor som gäller utkomsten.

Studentboende är ett socialt bostadsutbud som riktar sig till personer med små inkomster i särskilt bostadsbehov. Därför ska rimliga priser på studentbostäder säkerställas genom tillräckliga och fungerande produktionsstöd, lättare reglering och ett utbud av förmånliga tomter. Valet av boende ska utvecklas så att det bättre beaktar studerandenas bostadsbehov i förändring, såsom jämlikhet och gemenskapsboende.

Renovering och omvandling av gamla lägenheter till studentbostäder främjas som en del av målet att öka antalet studentbostäder. Samtidigt görs bostadsproduktionen mer hållbar. Ett nationellt mål ska ställas för byggandet av nya studentbostäder, och man ska förbinda sig till att uppnå målet genom politiska åtgärder för att undanröja flaskhalsar som försvårar och bromsar upp byggandet av studentbostäder. Kommunerna ska ställa upp mål för byggandet av studentbostäder och staten ska uppmuntra kommunerna att ställa upp och nå målen.

Studentboendet måste utvecklas i enlighet med nutidens krav. Hållbart boende och hållbar konsumtion rangordnas ofta högt av studerande, men möjligheten att välja och betala för hållbart boende är ofta snäv. Användningen av energi- och miljövänliga lösningar ska främjas och möjliggöras inom studentboende genom att utveckla produktionsstöden och bestämmelserna som styr byggandet, utan att detta leder till avsevärt högre hyresnivåer.

Högklassigt och tillräckligt studentboende ska utvecklas till en attraktionsfaktor både för inhemska och internationella studerande. För att målen ska uppfyllas behövs det utöver ovanstående metoder en engagerande och flexibel boendedemokrati och nya lösningar för att främja gemenskapsboende. Större uppmärksamhet ska också fästas vid internationella studerandes separata behov och vid att beakta deras situation.

Påverkansmål

- Studentboende ska hållas inom ramen för investeringsbidrag för specialgrupper. Befogenheten att bevilja investeringsbidrag ska vara tillräcklig för alla projekt som rör studentbostäder.
- Självriskräntan och amorteringsprogrammet i modellen med långfristiga räntestödslån ska reagera på förändringar i den ekonomiska miljön och garantera ett tillräckligt statligt stöd. Studentbostadsprojekt ska också ha rätt till samma stöd som annan hyresbostadsproduktion som stöds av staten.
- Kommunerna ska planera tillräckligt med tomter avsedda för studentboende. De ska planeras enkla och för exakta planbestämmelser som styr byggnadssättet ska inte fastställas. Studentboende ska undantas från bilplatsnormen samt kravet på affärslokaler och lekplatser. Studentbostäder planeras nära högskolor och viktiga tjänster.
- Urvalet av boende till studentbostäder ska utvecklas så att jämlikhet, gemenskapsboende och andra behov som framkommer hos potentiella boende

bättre kan beaktas och så att det blir enklare för internationella studerande att bo i studentbostäder.

- Staten ska fastställa och förbinda sig till ett nationellt mål för att öka studentboende som den vanligaste formen av boende för studerande.
- Staten ska uppmuntra kommunerna att bygga studentbostäder genom MAL-avtal, där det förutsätts att ett kommunalt mål ställs upp för studentboende, att man lättar på plankraven gällande studentboende och att det finns ett tillräckligt utbud av tomter.
- Produktionsstöden för studentbostäder ska mångsidigt uppmuntra byggare till miljövänliga lösningar och möjliggöra starka satsningar på dessa utan att de miljövänliga lösningarna höjer hyrorna orimligt för de studerande.
- Vid byggande av studentbostäder ska särskild uppmärksamhet fästas på bostädernas tillgänglighet, sundhet och trivsel.
- Städer och andra aktörer tillhandahåller hållbart och rimligt prissatt boende, också på andra sätt än i form av studentbostäder.
- I kostnadsstyrningen av ARA-projekt ska man övergå till bedömning av livscykelkostnader och koldioxidavtryck under livscykeln.
- I studentbostäder införs nya system som förbättrar boendedemokratin samt möjligheterna att påverka och få information genom metoder som möjliggörs på grundval av undantag för särskilda grupper enligt lagen om samförvaltning i hyreshus.
- Lösningar för gemenskapsboende ska möjliggöras genom att kostnaderna för detta börjar omfattas av ARA:s produktionsstöd och gemenskapsboende ska också underlättas vid valet av boende.
- Studentboende utvecklas till en attraktionsfaktor för internationella studerande att komma till och stanna i Finland. Det ökade antalet internationella studerande beaktas när studentbostäder byggs och boende till dessa väljs. Utländska studerande ska ha rätt att bo i studentbostaden en rimlig tid även efter utexaminering.
- Statens bostadsfond och den sociala bostadsproduktionen ska stå på en finansiellt hållbar grund.

Studerandehälsovården, SHVS och välfärdsområdena

Studerandehälsovården för högskolestuderande har till uppgift att på ett övergripande sätt främja den studerandes och studiegemenskapens hälsa och välbefinnande. Via studerandehälsovården erbjuds de studerande en funktionell och lagstiftningsbaserad

helhet som satsar på kollektiv hälsa och förebyggande. Som en del av helheten produceras icke-brådskande sjukvårdstjänster inom primärvården för de studerande.

Alla grundexamens- och utbytesstuderande ska ha rätt till dessa tjänster. Studerandena ska erbjudas fungerande hälso- och sjukvårdstjänster på samma nivå oberoende av ålder, boendeort eller studieplats.

Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS)

SHVS är en specialsakkunnig aktör inom hälsa och välfärd för studerande som svarar på studerandenas behov genom att erbjuda dem en skräddarsydd servicehelhet inom studerandehälsovård. SHVS har specialiserat sig på högskolestuderande, deras hälsorisker och deras vård. De studerande deltar både i SHVS:s beslutsfattande via flera olika påverkanskanaler och i finansieringen av SHVS via en skälig hälsovårdsavgift.

SHVS är en digital föregångare inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården i Finland och satsar på studerandenas kollektiva hälsa och högskolesamarbete. SHVS erbjuder högskolestuderande en högklassig servicehelhet som omfattar allmän hälsa, munhälsa, psykisk hälsa, sexuell hälsa och vissa begränsade tjänster inom den specialiserade sjukvården. Tjänsterna uppmuntrar också till förebyggande levnadsvanor som stöder hälsa och välbefinnande, såsom att beakta motion som en del av vardagen.

Med SHVS:s stöd utexamineras och övergår studerandena till arbetslivet som välmående, eftersom deras studieförmåga tryggas under hela högskolestudierna.

Välfärdsområdena

Välfärdsområdena ansvarar för den allmänna specialiserade sjukvården för alla invånare i sitt område, även studerande. Välfärdsområdena beaktar högskolestuderande som en särskild befolkningsgrupp som placerar sig i gränssnittet mellan studerandehälsovården och de offentliga hälso- och sjukvårdstjänsterna. Studerandenas smidiga övergång från SHVS till den specialiserade sjukvården och vid behov tillbaka till SHVS garanteras när det gäller allt från överföring av uppgifter till den egentliga vården.

Välfärdsområdena och SHVS ska tillsammans säkerställa att de studerande hänvisas rätt till SHVS:s och välfärdsområdets olika serviceutbud och att vårdvägarna är tydliga för alla parter. Studerandehälsovården som helhet garanterar under ledning av SHVS att den studerandes vårdväg fortsätter när hen övergår till välfärdsområdets tjänsteutbud antingen utifrån en bedömning av vårdbehovet, om studierna avbryts, eller när den studerande utexamineras.

Välfärdsområdena engagerar regelbundet de studerande i beslutsfattandet och utvecklingen av sina tjänster.

Påverkansmål

Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS)

- Studerandehälsovården för grundexamensstuderande och internationella utbytesstuderande vid alla högskolor ska ordnas via SHVS.
- Den studerandehälsovård som SHVS producerar ska vara en del av det offentligt finansierade hälso- och sjukvårdssystemet och dess tillräckliga finansiering och resurser ska tryggas i framtiden. Finansieringen ska vara förutsägbar och grunda sig på långsiktiga avtal om grunderna för finansieringen.
- SHVS ska sträva efter att i första hand erbjuda hälso- och sjukvårdstjänsterna för studerande som närtjänster. Digitala hälsotjänster och egenvård kompletterar tjänsteutbudet, men i princip ska de inte ersätta närtjänsterna. Mångsidiga serviceformer ska erbjudas, såsom individuell vård och vård i grupp.
- SHVS ska satsa på tjänster med låg tröskel till exempel genom walk-in-tjänster.
- SHVS ska erbjuda en tidsberoende kontaktkanal för bedömning av vårdbehovet. Bedömningen ska göras samma vardag efter att kontakten har tagits emot.
- SHVS mentalvårdstjänster ska vara snabbt tillgängliga med låg tröskel.
- Tjänsteutbudet inom studerandehälsovården ska inkludera omfattande tjänster inom sexuell hälsa, avgiftsfria preventivmedel och vissa begränsade tjänster inom den specialiserade sjukvården, såsom gynekologers och hudläkares mottagningar.
- SHVS ska regelbundet informera om förebyggande tjänster inom studerandehälsa och kollektiv hälsa som de studerande har rätt till.
- SHVS:s tjänster ska de facto vara tillgängliga för alla studerande som studerar vid finländska högskolor, även under utbyten utomlands.
- Vid bedömningen av den studerandes avstånd till SHVS:s verksamhetsställe ska resan beräknas enligt de faktiska restiderna och inte enligt bästa möjliga situation.
- SHVS ska ha kompetens att styra den studerande även till andra fortsatta tjänster än hälso- och sjukvård, till exempel till FPA:s, socialvårdens eller studiehandledningens tjänster.

Social- och hälsovårdstjänsterna som helhet i Finland

- All basservice inom social- och hälsovården ska vara tillgänglig på finska, svenska och engelska. Servicen är av hög kvalitet oberoende av språk.

- Vårdsområdenas och SHVS:s personal ska ha starka färdigheter att möta studerande som hör till en minoritet. I tjänsterna ska de studerandes bakgrund och egenskaper beaktas på ett intersektionellt sätt, till exempel mångfalden av kulturella, socioekonomiska och språkliga bakgrunder samt kön och klass.
- Vård- och servicekedjorna ska förbli obrutna när den studerande övergår mellan SHVS och vårdsområdenas tjänster. En smidig och informationssäker överföring av patientuppgifter mellan olika aktörers datasystem säkerställs.
- Personer under 29 år och alla högskolestuderande garanteras tillgång till de rehabiliteringstjänster de behöver, till exempel FPA:s Min egen väg-rehabilitering.
- För att främja ett tillräckligt antal psykoterapeuter ska psykoterapiutbildningen omvandlas till en offentligt finansierad utbildning som är avgiftsfri för psykoterapeutstuderandena.
- Personer under 29 år och alla högskolestuderande garanteras möjlighet till avgiftsfri rehabiliterande psykoterapi.
- Åtgärderna i anslutning till könskorrigering ska även i fortsättningen vara en del av den offentliga specialiserade sjukvården. Resurser ska allokeras till könskorrigerande behandling så att patientens kötid är rimlig.
- Vårdsområdena och SHVS ska utveckla sina tjänster i anslutning till missbruksproblem och ingripande i beroenden. Utöver förebyggande åtgärder ska studerande erbjudas effektiv vård och hjälp utan rädsla för att bli stämplade.